

Samhandling og samlingsutvikling ved museer i Norge

ved

Svein Gynnild,
Leder for Samtidsnetts sekretariat, Maihaugen

www.maihaugen.no

Innsamling er både det materielle og immaterielle

Et museum er en permanent institusjon, ikke basert på profitt, som skal tjene samfunnet og dets utvikling og være åpent for publikum; som samler inn, bevarer/konserverer, forsker i, formidler og stiller ut materiell og immateriell (kultur)arv om menneskene og deres omgivelser i studie-, utdannings- og underholdningsøyemed.

(ICOMs definisjon 2007)

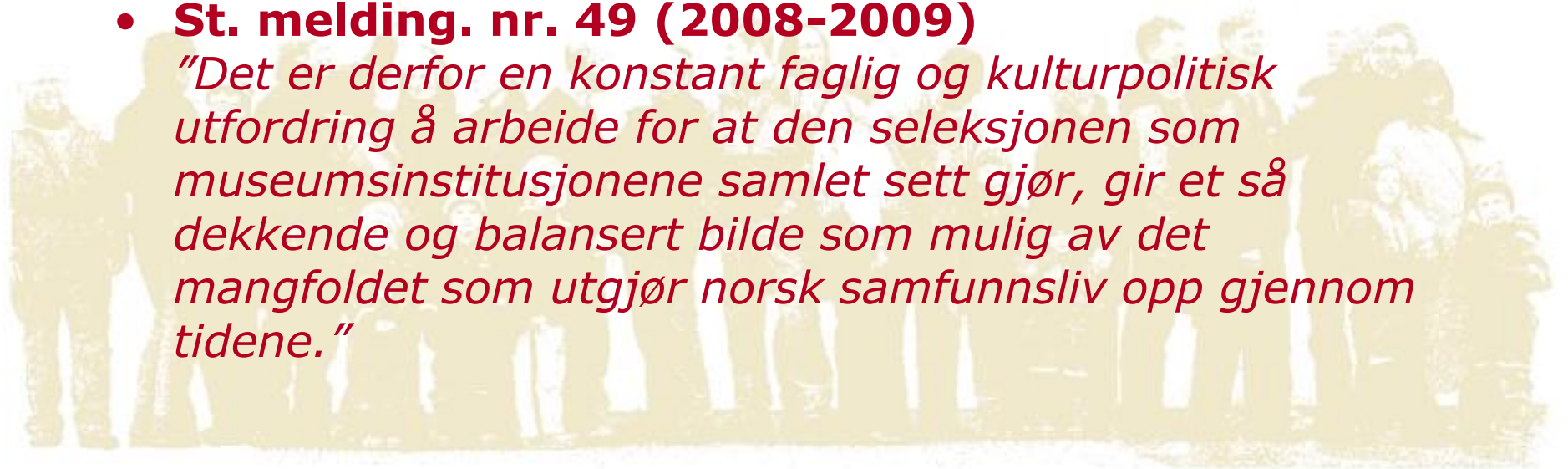
Kulturpolitiske mål i Norge

- **Kulturdepartementet 2010: Mål 4 FORNYING**

"Museene skal være oppdaterte og aktuelle i alle deler av sin virksomhet, være solide institusjoner og ha en aktiv samfunnsrolle gjennom faglig utvikling, nytenking og profesjonalisering og gjennom utvikling av digital forvaltning og formidling."

- **St. melding. nr. 49 (2008-2009)**

"Det er derfor en konstant faglig og kulturpolitisk utfordring å arbeide for at den seleksjonen som museumsinstitusjonene samlet sett gjør, gir et så dekkende og balansert bilde som mulig av det mangfoldet som utgjør norsk samfunnsliv opp gjennom tidene."

Arbeidsgruppen for samhandling og arbeidsdeling ved innsamling

- klargjøre mål for de kulturhistoriske museenes innsamling (gjenstander og dokumentasjon)
- se på organisering av samarbeid og arbeidsdeling for å motvirke dobbeltarbeid og å få et best mulig resultat av den samlede ressursbruken
- konkretisere problemstillinger knyttet til innsamling av nyere kulturhistorisk materiale

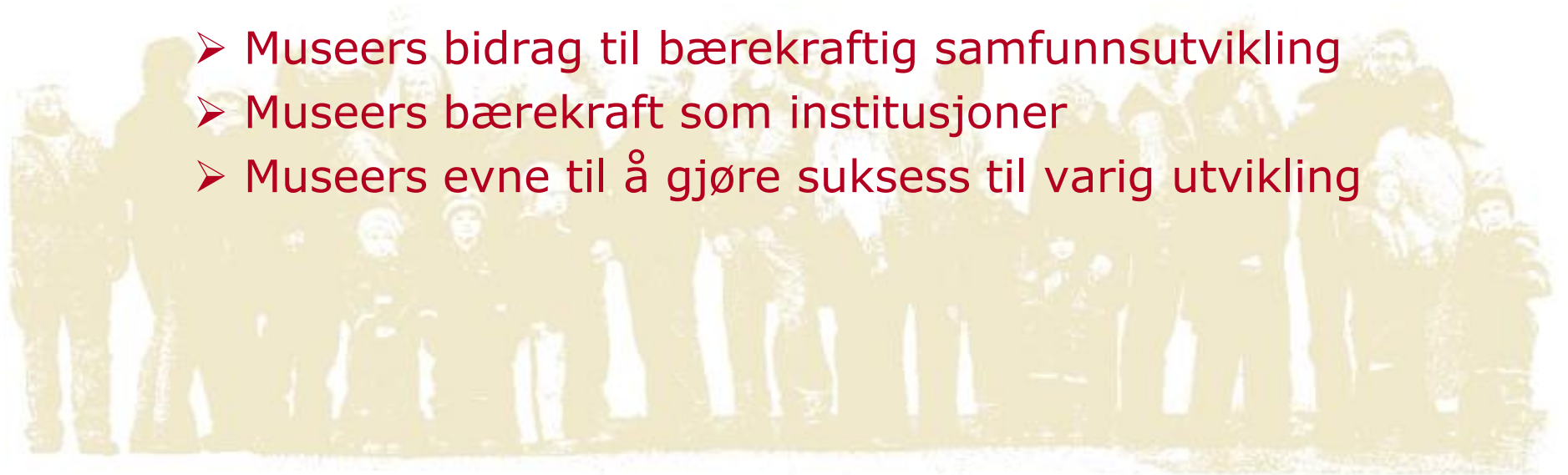
Arbeidsgruppen er nedsatt av ABM-utvikling – statens senter for arkiv, bibliotek og museum

Bærekraft som perspektiv på samlingsutvikling

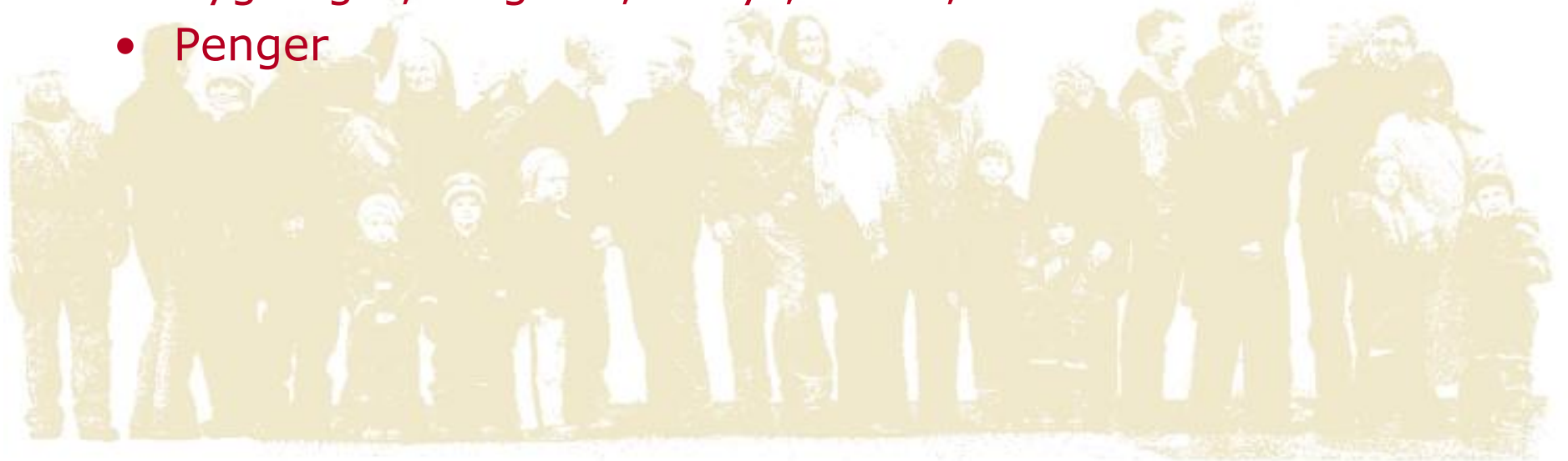
Definisjon av bærekraft:

- Å imøtekomme behov i dag uten å redusere framtidige generasjoners evne til å imøtekomme sine behov
- Museers bidrag til bærekraftig samfunnsutvikling
- Museers bærekraft som institusjoner
- Museers evne til å gjøre suksess til varig utvikling

Ressurser som museer trenger for å være bærekraftige

- Ideer – intellektuelt liv
- Samlinger
- Tilslutning fra samfunnet – brukere, politisk system m.fl.
- Bygninger, magasin, utstyr, strøm, arbeid
- Penger

Statistikk for innsamling i Norge

- Fra 2001 til 2008 har innsamlingen av kulturhistoriske gjenstander økt fra 2,2 til 2,8 millioner, eller 25 prosent
- Forsetter innsamlingen i samme tempo vil samlingene være fordoblet på 30 år!

Kilde: Kultur og kirkedepartementet (2009). *St. meld. nr. 49 (2008–2009) Framtidas museum. Forvaltning, forskning, formidling, fornying*. Oslo: Kultur og kirkedepartementet

Arbeidsgruppens undersøkelse av museers innsamlingsplaner

- Arbeidsgruppen innhentet innsamlingsplaner for å få se på mål, begrunnelser, prioriteringer og samhandling
- Svar fra 35 museer av totalt 85 som hadde innsamlingsplan i 2008
- Gruppen har kun sett på innsamlingsplaner

Forståelser av innsamling i kulturhistoriske museers planer

- Innsamlingsplaner eller forvaltningsplaner?
- Innsamling som komplettering av eldre samling – "fylle hull"
- Innsamling som videreføring av eldre samling fram til i dag
- Innsamling som samtidsdiagnose
- Innsamling som dialog
- Innsamling som fortellinger
- "Passiv" og "aktiv" innsamling

Kilde: Arbeidsgruppens gjennomgang av innsamlingsplaner i 2010

Hva planlegger museer å samle inn?

- bred kulturhistorie
- næringer
- kommunikasjon
- minoriteter/sosial gruppe
- foreningsliv
- framtreddende personer og herskapedige anlegg
- annet - kunst, naturhistorie, arkeologi

Polariserende begreper?

materielt

immaterielt

samlingen

brukerne/samfunnet

passiv innsamling

aktiv innsamling

bevare

tolke

felles historie

personlig fortelling

enhet

mangfold

fortid

samtid (35,5 % etter 1945)

faglighet

dialog med omverden

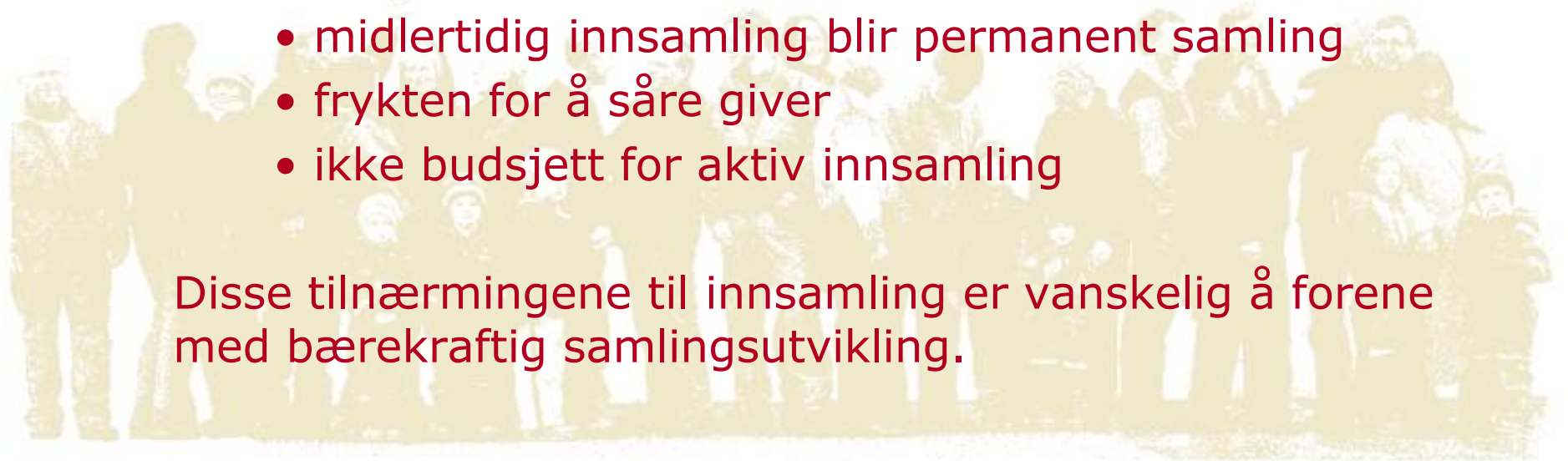

Paradoks

Innsamlingsplaner oppfattes som verktøy for å begrense innsamling. Hvorfor samles det likevel i stor skala uavhengig av planer (67 prosent)?

- halvparten av museene har ikke innsamlingsplan
- ideen om å samle kultur som totalitet
- utrykningsaksjoner
- midlertidig innsamling blir permanent samling
- frykten for å såre giver
- ikke budsjett for aktiv innsamling

Disse tilnærmingene til innsamling er vanskelig å forene med bærekraftig samlingsutvikling.

Forslag og anbefalinger fra Arbeidsgruppen

Ivareta og fornye nøkkelressurser

Arbeidsgruppens anbefalinger retter seg mot uprøvde muligheter:

1. Planlegging
2. Samarbeid og samordning

-
- Ideer – intellektuelt liv
 - Samlinger
 - Tilslutning fra samfunnet, et mangfold av brukere, politikere mfl.
 - Utstyr, bygninger, magasin, arbeidskraft
 - Penger

Innsamlingsplaner – utviklingspotensialer

Ved det enkelte konsoliderte museum:

- Å lage planer og leve etter dem: Museer er offentlige institusjoner som skal redegjøre for bruken av samfunnets ressurser
- Ideer og aktiv samfunnsrolle – hvordan vil man gjøre en forskjell for brukere i dag?
- Ledelse – å velge og prioritere
- Internt overblikk og samhandling

Nasjonalt nivå:

- Arbeidsdeling, bred diskusjon og samarbeid

Nordisk og internasjonalt nivå?

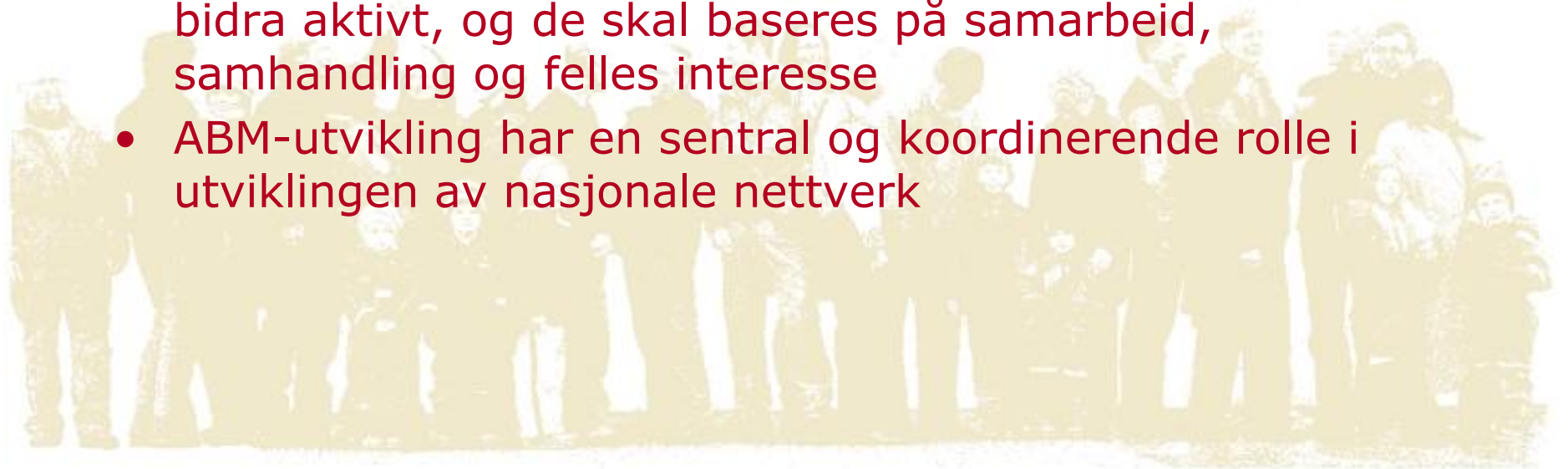
Samhandling og arbeidsdeling ved innsamling – forslag til nasjonale prioriteringer

- Arbeidsgruppen arbeider med et forslag til tematiske områder for nasjonal arbeidsdeling ved innsamling i samtid og nær fortid
- Forslag og anbefalinger vil bli drøftet med museer og nettverk i 2011

Kople arbeidsdeling og samhandling til nasjonale museumsnettverk?

- Den nasjonale museumsreformen danner et grunnlag for bedre og sterkere museer, som forutsettes å delta i utvikling og drift av ulike nasjonale nettverk
- Nasjonale nettverk tar utgangspunkt i temaer, funksjoner og/eller metode
- Nettverkene skal være åpne for dem som kan og vil bidra aktivt, og de skal baseres på samarbeid, samhandling og felles interesse
- ABM-utvikling har en sentral og koordinerende rolle i utviklingen av nasjonale nettverk

Nasjonale museumsnettverk

- **Arbeiderkultur**
- **Bergkunstnettverket**
- **Bergverksnettverket**
- **Byggnettverket**
- **Drakt og tekstil**
- **Handverk**
- **Herregårdsnettverket**
- **Kulturlandskap**
- **Kunstnettverket**
- **Kvinnehistorie**
- **Kystkultur**
- **Landbruksnettverket**
- **Litteraturnettverket**
- **Luftfart**
- **Magasin og bevaring**
- **Medisinsk historie**
- **Minoriteter og kulturelt mangfold**
- **Musikk og musikinstrumenter**
- **Nasjonalt samisk museumsnettverk**
- **Samtidsnett**
- **Sjøfartsnettverket**
- **Skognettverket**
- **Teknologi- og industrihistorie**

Nettverkens prioriteringer til nå:

- forvaltning og tilgjengeliggjøring av eksisterende samlinger framfor ny innsamling
- dokumentasjon og forskning framfor gjenstander

Hvordan kan nettverk bidra til både til innsamling av gjenstander og dokumentasjon/forskning?

Kilde: Rapporter fra nettverkene til Arbeidsgruppen høsten 2010

Koordinering

- ABM-utviklings rolle?
- Avtaler?
- Koordineringsgruppe med representanter fra museene?
- Samtidsnetts rolle?

Videreutvikle og bruke digitale muligheter

Digitalt museum: Gjøre samlingene til museer tilgjengelig for alle, uavhengig av tid og sted.

- Bedre oversikt over samlinger et premiss for koordinering av innsamling og samlingsutvikling
- Bedre oversikt og innsikt i materiale for effektiv innhenting og bruk av materiale ved museene
- Dialog med eksterne brukere – ikke minst i forhold til samtid
- På veg mot det grenseløse museet?

<http://digitaltmuseum.no/>

Digitalt Museum - Windows Internet Explorer

http://digitalmuseum.no/

Google

Søk i DigitaltMuseum... Filter Søk

Vis også treff uten bilder

Bestillingsmappe (tom)

Velkommen til DigitaltMuseum!

Her finner du gjenstander, fotografier og bygninger fra norske museer og arkiver, totalt mange hundre tusen objekter fra fortid til i dag.

39 medvirkende museer (se alle):

Norsk Folkemuseum

Samlingene til Norsk Folkemuseum gir et bredt bilde av caplilivnet i Norge fra 1535 og fram til i dag. Vår digitale katalog inneholder et rikt utvalg av kulturhistoriske gjenstander og fotografier.

Hva leter du etter? (Tilfeldig utvalgte emneord)

Prospekter Utvanding Radiomottakere
 Taklampe Ski Sko Restauranter Religion
 Segl Interiør Musikkliv Smijerr
 Yrkesdrakter Portrett Pressebilde
 Sofa Skogbruk Duker brudepar Melkestoll

Bilmerke, årsm...
 29.11.2010 02:16
 Skoda Octavia, ca. 1955-60.

Bilmerke, årsm...
 29.11.2010 01:54
 Chevrolet 1948-53.

Start | Microsoft PowerPoint - I... | MH - Intranett - Window... | Digitalt Museum - Wi... | 10:57

